

І. В. Моргачов

ЗАВДАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ

У статті конкретизовано завдання удосконалення державної інноваційної політики розвитку вітчизняних науково-технічних систем за допомогою економіко-математичного моделювання.

Ключові слова: науково-технічні системи, державна інноваційна політика, інвестиції, національне господарство.

1. Вступ

Дослідження, про які йдеться в доповіді, відносяться до спеціальності економіка та управління національним господарством. Вітчизняні науково-технічні системи відіграють певну роль в розвитку національного господарства, що робить необхідним державне регулювання їх діяльності з метою покращення їх впливу на інші сектори економіки. В свою чергу ефективне державне регулювання вітчизняних науково-технічних систем має базуватися на результатах всебічних досліджень їх особливостей.

2. Постановка проблеми

Удосконалення державного регулювання вітчизняних науково-технічних систем має починатися з конкретизації завдань, вирішення яких призведе до бажаного результату. Формулювання відповідних завдань буде більш якісним, коли застосовується економіко-математичне моделювання, що дозволяє здійснювати кількісну оцінку.

3. Основна частина

3.1. Аналіз літературних джерел за темою дослідження. Розвиток національного господарства відбувається завдяки реалізації інноваційно-інвестиційних проектів, чому мають сприяти вітчизняні науково-технічні системи. Питання інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств як на мікро-, так і на макрорівні досить глибоко і ґрунтовно розкрито в роботах вітчизняного вченого В. М. Гончарова [1–7]. В роботах професора В. М. Гончарова у співавторстві з іншими видатними вченими розкрито сутність інвестиційних ресурсів та їх регулювання; фактори та умови підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств; теоретичні основи управління їх інноваційним потенціалом та зростання рівня інвестиційної привабливості регіону тощо.

Значна частина наукових здобутків, що викладені в роботах професора В. М. Гончарова [1–7], дістало стадії практичного використання, було впроваджено в навчальний процес, використано здобувачами у своїх наукових роботах. Незважаючи на глибину наукових розробок професора В. М. Гончарова та вчених його наукової школи, в якості важливого напрямку логічного продовження відповідних наукових робіт за напрямом можна виділити питання удосконалення державного регулювання вітчизняних науково-технічних систем з метою покращення рівня їх впливу на інноваційно-інвестиційну діяльність підприємств.

3.2. Результати досліджень. Зростання інвестицій в економіку національного господарства (ΔI) є чинником збільшення доходів підприємницького сектору економіки ($\Delta D_{ПС}$). Останнє, в свою чергу, призводить до збільшення податкових надходжень до державного та місцевих бюджетів ($\Delta П_H$). Математично таку залежність можна виразити наступною моделлю:

$$\Delta I \rightarrow \Delta D_{ПС} \rightarrow \Delta П_H \rightarrow \max. \quad (1)$$

В ідеальному варіанті результати діяльності вітчизняних науково-технічних систем мають характеризуватися функціональною залежністю з обсягом інвестицій в розвиток національного господарства:

$$I_{\text{зал}} = F(RD_{НТС}), \quad (2)$$

де $I_{\text{зал}}$ — обсяг інвестицій, що залежить від результатів діяльності вітчизняних науково-технічних систем, грн.; $RD_{НТС}$ — результати діяльності вітчизняних науково-технічних систем. Таких результатів діяльності може бути декілька.

Оскільки частина інвестицій залежить від діяльності вітчизняних науково-технічних систем, то інша частина не є залежною. Тоді загальний обсяг інвестицій в розвиток національного господарства ($I_{\text{заг}}$) складається з суми цих частин:

$$I_{\text{заг}} = I_{\text{нез}} + I_{\text{зал}}, \quad (3)$$

де $I_{нез}$ — обсяг інвестицій, що не залежить від діяльності вітчизняних науково-технічних систем.

В якості умови удосконалення функціонування вітчизняних науково-технічних систем можна сформулювати наступну: $I_{зал} \rightarrow \max$. Тоді частковим показником ефективності державної інноваційної політики розвитку вітчизняних науково-технічних систем можна розглядати наступну модель:

$$\frac{I_{зал0}}{I_{зар0}} < \frac{I_{зал1}}{I_{зар1}}, \quad (4)$$

де індекси 1 та 0 відповідають наступному та попередньому періодам часу.

Вищенаведений показник характеризує частку залежних інвестицій в загальному їх обсязі. Якщо в якості основних результатів діяльності вітчизняних науково-технічних систем можна розглядати наступні показники, а саме: вартісний обсяг виконаних наукових і науково-технічних робіт ($O_{НТР}$); вартісний обсяг виконаних робіт організаціями сфери інжинірингу ($O_{ПР}$); кількість виконаних наукових і науково-технічних робіт ($N_{НТР}$); кількість друкованих робіт ($N_{ДР}$); кількість отриманих охоронних документів на права інтелектуальної власності у державному Департаменті інтелектуальної власності України ($N_{ОД}$) — то функціональна залежність обсягу інвестицій може бути сформульована наступним чином:

$$I_{зал} = a \cdot O_{НТР}^{\alpha} + b \cdot O_{ПР}^{\beta} + AN_{НТР}^{\gamma} + d \cdot N_{ДР}^{\delta} + 5 \cdot N_{ОД}^{\lambda}, \quad (5)$$

де a, b, c, d, e — коефіцієнти рівняння при змінних. наведені коефіцієнти з одного боку показують кут нахилу прямої, а з іншого рівень залежності обсягу інвестицій від певного результату діяльності науково-технічних систем. Чим більше значення коефіцієнта рівняння при певному аргументі, тим більше обсяг інвестицій залежить від відповідного показника.

$\alpha, \beta, \gamma, \delta, \lambda$ — коефіцієнти, що показують ступеневу залежність досліджуваних показників. Значення цих коефіцієнтів знаходиться в межах від 0 до 1. Чим більше значення коефіцієнта наближається до 1, тим більше обсяг інвестицій залежить від відповідного результату діяльності науково-технічних систем.

В якості завдання функціонування вітчизняних науково-технічних систем слід розглядати не тільки збільшення обсягів інвестицій в розвиток національного господарства. Важливим опосередкованим результатом їх діяльності є якість інвестицій, тобто ефективність останніх. Зростання рівня ефективності інвестицій в розвиток національного господарства можна визначити за динамікою граничного доходу підприємств підприємницького сектору економіки:

$$\frac{\Delta D_{ст}}{\Delta I} \rightarrow \max, \quad (6)$$

де $\Delta D_{ст}$ — збільшення доходів підприємств підприємницького сектору економіки, ΔI — збільшення інвестицій.

Теоретична конкретизація завдань реалізації державної інноваційної політики розвитку вітчизняних науково-технічних систем дозволить більш якісно уточнити шляхи їх виконання.

Література

1. Гончаров В. М. Інвестиційні ресурси та їх економічне регулювання [Текст] / В. М. Гончаров, А. А. Навроцький, О. А. Коломийцев. — Донецьк : СПД Куприянов В. С., 2006. — 204 с.
2. Гончаров В. М. Підвищення ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства за умов ринкового оточення [Текст] / В. М. Гончаров, Д. В. Солоха, О. А. Федіна, В. К. Мухопадов, О. О. Кузнецов. — Донецьк : СПД Куприянов В. С. — 2007. — 202 с.
3. Гончаров В. М. Формування стратегії управління інноваційним потенціалом промислового підприємства [Текст] / В. М. Гончаров, С. В. Коверга, Д. В. Солоха, І. С. Грозний та ін. — Донецьк : СПД Куприянов В. С. — 2008. — 188 с.
4. Гончаров В. М. Формування організаційно-економічного механізму системи інноваційного розвитку підприємств регіону [Текст] / В. М. Гончаров, Ю. Н. Дерезинський, В. Ю. Припутень та ін. — Донецьк : СПД Куприянов В. С., 2009. — 280 с.
5. Гончаров В. М. Теоретико-методичні основи підвищення інвестиційної привабливості інноваційного потенціалу регіону [Текст] / В. М. Гончаров, Д. В. Солоха, С. В. Гончаров та ін. — Донецьк : СПД Куприянов В. С., 2010. — 282 с.
6. Гончаров В. Н. Подходы к оценке инвестиционной привлекательности промышленных предприятий [Текст] / В. Н. Гончаров, И. И. Лиски // Энергия. — XXI век. — 2006. — № 1. — С. 155–161.
7. Гончаров В. М. Фактори інвестиційної привабливості промислових галузей України [Текст] / В. М. Гончаров, О. О. Горва // Схід. — 2006. — № 1. — С. 35–40.

ЗАДАЧИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ИННОВАЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ РАЗВИТИЯ ОТЕЧЕСТВЕННЫХ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ СИСТЕМ

И. В. Моргачёв

В статье конкретизированы задачи совершенствования государственной инновационной политики развития отечественных научно-технических систем при помощи экономико-математического моделирования.

Ключевые слова: научно-технические системы, государственная инновационная политика, инвестиции, национальное хозяйство.

Илья Викторович Моргачёв, кандидат экономических наук, Восточноукраинский национальный университет им. В. Даля.

THE TASKS OF IMPROVING THE STATE INNOVATION POLICY OF THE DEVELOPMENT OF DOMESTIC SCIENTIFIC-TECHNICAL SYSTEMS

I. Morgachov

The article specifies the tasks of perfection of the state innovation policy of the development of domestic scientific-technical systems with the help of economic-mathematical modeling.

Keywords: scientific-technical system and state innovation policy, investments, national economy.

Ilya Morgachov, Ph. D. in Economics, Eastukrainian Nationality University named after Vladimir Dal.